

Przedpłata:
w ekspedycji 0,75 zł
na pocztę 0,88 zł
Oređownik Urzęd.
wychodzi
w sobotę.

OREĐOWNIK

Powiatu Leszczyńskiego.

Ogłoszenia:
przyjmuje się
za opłatą 10 gr
za wiersz mm.
4-lamowy.

Administracja: „Drukarnia Leszczyńska“ Spółdzielnia z odp. ogr. w Lesznie, ul. Wolności nr. 21. — Telefon 61.

Wykaz urzędzonych punktów kopulacyjnych ogierów państwowych w roku 1930 w powiecie Leszczyńskim

L. p.	Powiat	Miejscowość	Nr. k gł.	Nazwa ogiera	Rok ur.	Rasa	Pochodzenie	
							matka	ojciec
1.	Leszno	Pawłowice	437	RayondeSolei/xx	1915	pól. krwi ang.	Naharra po Boidoir xx	Passaro xx
			973	Egmont	1910	" " "	Ellinor po Jenissei	Hammurabi xx
			905	Centaur	1918	" " "	Hanka po Markobrunner	Mörder
			13-1	Jaspis	1925	" " "	Reguła po Nordlandfahrer	766 Trumps xx
			1239	Mtot	1926	" " "	Hermina po 105 ¹ Honig	899 Cis
2.	"	"	1015	Dominicus	1920	" " "	Halina po Haderer	Piqueur
			994	Flügelmann	1912	" " "	Weber I po Rascha	Vordermann

Zatwierdzenie

zast. Przełożonego obszaru dworskiego w Radomyślu.
Na podstawie § 125. ordynacji wiejskiej z dnia 3. lipca 1891 r. zatwierdzam niniejszem p. Wlekińskiego z Radomyśla jako zastępcę przełożonego obszaru dworskiego w Radomyślu.

Leszno, dnia 3-go marca 1930 r.

Starosta Powiatowy (—) Zenkteler

L. dz. 2278/30 10. IV.

Pan Wojewoda zamianował rozp. z dnia 22. II. 1930 r. l. dz. 1738/30-A. p. Wincentego Rzemyszkiewicza kom. burmistrza miasta Rydzyny urzędnikiem stanu cywilnego na obwód wiejski Rojęczyn z siedzibą w Rydzynie.

Leszno, dnia 4. marca 1930 r.

Starosta Powiatowy (—) Zenkteler

L. dz. 953/30 W. P.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 8. listopada 1929 r.

o ruchu cudzoziemców, wydane co do §§ 1, 2, 3, 4, 5, 9, 10, 11, 13, 14, 15, 16, 17, 20, 21, 24, 38, 40, 41, 42, 43, 44, 47, 52, i 53, w porozumieniu z Ministrem Spraw Zagranicznych.
(Dokończenie).

§ 36. Jeżeli usunięcie cudzoziemca z granic Rzeczypospolitej nie może nastąpić niezwłocznie, wówczas powiatowa władza administracji ogólnej, która pierwsza stwierdziła niemożność usunięcia cudzoziemca, wyznacza mu po wydaniu orzeczenia o wydaleniu, o ile takowe nie było już poprzednio wydane — miejsce przymusowego pobytu na obszarze Rzeczypospolitej na czas potrzebny do wykonania orzeczenia o wydaleniu.

Cudzoziemiec, któremu zostało wyznaczone miejsce przymusowego pobytu, nie może go opuszczać bez zgody powiatowej władzy administracji ogólnej, właściwej dla tego miejsca.

§ 37. Orzeczenie o wydaleniu cudzoziemców, nieposiadających kart osiedlenia, wydane w wypadkach nielegalnego przekroczenia granicy albo niedopełnienia obowiązku meldunkowego, lub rejestracji, należą do właściwości powiatowej władzy administracji ogólnej. We wszystkich innych wypadkach do wydawania orzeczeń o wydaleniu właściwą jest wojewódzka władza administracji ogólnej.

Ostateczne orzeczenie o wydaleniu pozbawia wyłonego prawa do pobytu, jakie mu przysługiwało z tytułu posiadanej wizy lub karty osiedlenia.

IX. Postanowienia ogólne.

§ 38. Do załatwienia spraw, wynikających z niniejszego rozporządzenia w tym zakresie, w jakim

powołane są do nich urzędy konsularne, właściwym jest, z zastrzeżeniem odmiennych postanowień niniejszego rozporządzenia, ten polski urząd konsularny, w którego okręgu działania cudzoziemiec faktycznie stale zamieszkuje. O ile właściwości urzędu konsularnego nie można w ten sposób ustalić, właściwy jest ten urząd konsularny, w którego okręgu wyłania się sprawa wjazdu lub przejazdu.

Wizy może wyjątkowo udzielić urząd konsularny niewłaściwy za uprzednią zgodą urzędu właściwego jeżeli szczególne trudności lub względy stoją na przeszkodzie w uzyskaniu wizy od urzędu właściwego.

W wypadkach godnych specjalnego uwzględnienia, w których osiągnięcie powyższej zgody na czas nie byłoby możliwe, niewłaściwy urząd konsularny może samodzielnie udzielić wizy, zawiadamiając o tem niezwłocznie właściwy urząd konsularny.

Powyższe dwa wyjątki od zasady właściwości terytorjalnej nie mogą mieć zastosowania w wypadkach, przewidzianych w § 4. ust. 1. i § 20.

§ 39. Właściwą do załatwiania spraw, wynikających z niniejszego rozporządzenia, jest ta powiatowa względnie wojewódzka władza administracji ogólnej na której obszarze działania cudzoziemiec faktycznie przebywa, o ile rozporządzenie niniejsze inaczej nie stanowi.

§ 40. Za ważny dowód osobisty, w znaczeniu niniejszego rozporządzenia, uważa się dokument z niewygasłym terminem ważności, wystawiony zgodnie z przepisami, obowiązującymi w państwie, od którego okaziciel dowodu przynależy, przeznaczony dla wjazdu za granicę, tego państwa lub dla przebywania na obczyźnie i stwierdzający przynależność państwową oraz tożsamość osoby, na którą opiewa. Nazwa dowodu osobistego nie wpływa na jego ważność.

Za równoważne z dowodami osobistymi, określonymi w poprzednim ustępie, mogą być uznane inne dokumenty, które zgodnie z przepisami specjalnymi uważane są za dowody, wystarczające dla przekraczania granic Rzeczypospolitej.

§ 41. Za ważny paszport zbiorowy, w znaczeniu niniejszego rozporządzenia, uważa się taki dokument z niewygasłym terminem ważności, który jest wystawiony zgodnie z przepisami, obowiązującymi w państwie, do którego przynależą uczestnicy grupy, jest przeznaczony do wjazdu za granicę tego państwa i zawiera nazwiska oraz imiona wszystkich uczestników grupy, jako też stwierdza ich przynależność wione z zastosowaniem postanowień niniejszego rozporządzenia.

§ 42. Jeżeli cudzoziemiec zamierza posiadany do-

wód osobisty wymienić u swoich władz na mocy, zaś w posiadanym dowodzie umieszczone są przez polskie władze państwowe zezwolenia (wizy), przewidziane w niniejszym rozporządzeniu, powinien przed dokonaniem wymiany zwrócić się do powiatowej władzy administracji ogólnej dla dokonania przez nią odpowiednich wyciągów; po przedstawienu nowego dowodu osobistego władza ta poczyni w nim stosowne adnotacje.

Jeżeli cudzoziemiec nie może udowodnić prawa do pobytu przez okazanie zezwolenia (wizy), przewidzianego w niniejszym rozporządzeniu lub adnotacji, o której mowa w poprzednim ustępie, powstaje domniemanie, że nie posiada on zezwolenia na pobyt w Rzeczypospolitej, co pociąga za sobą skutki, przewidziane w § 33. ust. 1. Domniemanie to upada, jeżeli cudzoziemiec okaże oryginał zezwolenia, uwiarygodnionego w dawnym dowodzie osobistym względnie poświadczenie polskiego urzędu konsularnego lub władzy administracji ogólnej, że udzielone mu zostało w swoim czasie stosowne zezwolenie (wiza).

§ 43. Wizy pobytowe, uzupełniające, osiedleńcze, przejazdowe i powrotne wystawiane są w dowodach osobistych.

Wizy zbiorowe i zbiorowe wizy przejazdowe wystawiane są w paszportach zbiorowych.

Zezwolenia, których wzór podany jest w załączniku Nr. 3, wystawiane są bądź w dowodach osobistych, bądź w paszportach zbiorowych.

Administracyjne wizy pobytowe (§ 46) wystawione są na osobnej karcie.

§ 44. Wiza uprawnia do przekroczenia granic Rzeczypospolitej tylko w ciągu czasu w niej oznaczonego. Dla przekroczenia tych granic w innym czasie należy uzyskać nową wizę.

§ 45. Cudzoziemiec, który przebywa w Rzeczypospolitej na podstawie zezwolenia uzyskanego od właściwych władz, może wyjechać z jej granic bez specjalnego zezwolenia na wyjazd, o ile nie zamierza powrócić (§§ 9 i 24).

§ 46. Cudzoziemiec, który znalazł się w Rzeczypospolitej bez wymaganego zezwolenia na pobyt skutkiem okoliczności od niego niezależnych, powinien niezwłocznie zgłosić się do powiatowej władzy administracji ogólnej, która to władza wystawia mu, w razie usprawiedliwienia obecności, administracyjną wizę pobytową (załącznik Nr. 17), ustalając termin wyjazdu zależnie od okoliczności wypadku.

§ 47. W stosunku do cudzoziemców poniżej lat 21 należy przestrzegać następujących zasad:

1. Wszelkie zezwolenia potrzebne dla ulegalizowania pobytu czasowego cudzoziemcy w wieku poniżej lat 16 obowiązani są posiadać tylko wówczas, jeżeli posiadają samoistne ważne dowody osobiste.

2. Obowiązek rejestracji musi być dopełniony w ciągu 8 dni od ukończenia lat 16, o ile pobyt cudzoziemca odpowiada któremukolwiek z warunków, wyszczególnionych w § 25.

3. Karta osiedlenia nie może być wystawiona na imię cudzoziemca w wieku poniżej lat 21. Cudzoziemiec wpisany do kart (y) osiedlenia swoich rodziców lub opiekuna obowiązany jest, o ile zamierza osiedlić się w Rzeczypospolitej poczynić starania o kartę osiedlenia na własne imię z chwilą ukończenia 21 lat. Jeżeli cudzoziemiec ukończy 21 lat życia na obszarze Rzeczypospolitej, powinien o kartę osiedlenia zwrócić się do wojewódzkiej władzy administracji ogólnej za pośrednictwem tej powiatowej władzy administracji ogólnej, na której obszarze zamierza osiedlić się.

4. Wiza osiedleńcza może być wystawiona w dowodzie osobistym cudzoziemca w wieku poniżej lat 21 tylko wówczas, jeżeli nie jest on wpisany do dowodów (u) osobistych (tego) swoich rodziców lub opiekuna, a jego rodzice lub opiekun posiadają już karty (e) osiedlenia.

X. Postanowienia przejściowe i końcowe.

§ 48. Cudzoziemcy, których pobyt czasowy został uregulowany przez urzędy konsularne względnie przez władzę administracji ogólnej na podstawie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15. grudnia 1928 r. o ruchu cudzoziemców

(Dz. U. R. P. z 1929 r. Nr. 5 poz. 49) podlegają od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia postanowieniom §§ 6 i 8.

Cudzoziemcy, którzy nie uregulowali swojego prawa pobytu w granicach Rzeczypospolitej zgodnie z postanowieniami rozporządzenia wskazanego w poprzednim ustępie, obowiązani są uczynić to u powiatowej władzy administracji ogólnej w ciągu jednego miesiąca od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

§ 49. Cudzoziemcy, którzy zgodnie z §§ 21 i 43 ust. 2 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15. grudnia 1928 r. o ruchu cudzoziemców (Dz. U. R. P. z 1929 r. Nr. 5. poz. 49) wnieśli podania o zmianę pobytu czasowego na osiedlenie do wojewódzkich władz administracji ogólnej, i podania ich nie zostały dotychczas załatwione, wolni są z uwagi na § 23, od obowiązku składania pomownych podań do Ministra Spraw Wewnętrznych. Wojewódzkie względnie powiatowe władze administracji ogólnej winny podania te przekazać niezwłocznie Ministerstwu Spraw Wewnętrznych.

Cudzoziemcy, których podania o zezwolenie na osiedlenie, wniesione do wojewódzkiej władzy administracji ogólnej zgodnie z § 43. rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15. grudnia 1928 r. o ruchu cudzoziemców (Dz. U. R. P. z r. 1929. Nr. 5, poz. 49), zostały względnie zostaną odrzucone przez tą władzę, winny dalszy swój pobyt czasowy w Rzeczypospolitej uregulować zgodnie z postanowieniami §§ 6 lub 8.

§ 50. Cudzoziemcy, zarejestrowani na podstawie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 15. grudnia 1928 r. o ruchu cudzoziemców (Dz. U. R. P. Nr. 5. poz. 49. z 1929 r.), zwolnieni są od obowiązku rejestracji, ustalonego w niniejszym rozporządzeniu, za wyjątkiem obowiązku, wyszczególnionego w § 31; termin 14-dniowy, przewidziany w § 31, a dotyczący zmian zaszytych przed wejściem w życie niniejszego rozporządzenia, zaczyna biec dla nich od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia. W razie wyjazdu z Rzeczypospolitej podlegają oni postanowieniom § 26.

Cudzoziemcy, którzy przebywając w Rzeczypospolitej w dniu 27. marca 1929 r. nie dopełnili obowiązku rejestracji w terminie, ustalonym w § 39. rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 15. grudnia 1928 r. o ruchu cudzoziemców (Dz. U. R. P. z 1929 r. Nr. 5. poz. 49), obowiązani są dopełnić obowiązku rejestracji na zasadach ogólnych (§§ 25, 31 i § 51), z tem wszakże zastrzeżeniem, że mają wypełnić nie deklarację rejestracyjną, a karty rejestracyjne, ustalone w załączniku Nr. 13. do rozporządzenia wyżej wskazanego.

§ 51. Cudzoziemcy, którzy znajdują się w Rzeczypospolitej w chwili wejścia w życie niniejszego rozporządzenia, a nie podlegali obowiązkowi rejestracji z mocy rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15. grudnia 1928 r. o ruchu cudzoziemców (Dz. U. R. P. Nr. 5. poz. 49. z 1929 r.), podlegają ogólnym przepisom o rejestracji, ustalonym w niniejszym rozporządzeniu z tą zmianą, że obowiązani są rejestrować się w ciągu miesiąca od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.

Postanowienie poprzedniego ustępu nie dotyczy cudzoziemców, którzy są uprawnieni do pobytu poniżej 3 miesięcy. W razie uzyskania przez nich odroczenia wyjazdu na czas ponad 3 miesiące od dnia rozpoczęcia pobytu (§ 6. ust. 2) lub w razie uzyskania wizy uzupełniającej, uprawniającej do pobytu ponad 3 miesiące lub do pobytu do odwołania (§ 8. ust. 2), obowiązani są zarejestrować się na zasadach ogólnych bezpośrednio po uzyskaniu stosownego zezwolenia.

§ 52. Sprawy niezłatwione ostatecznie na mocy rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dn. 15. grudnia 1928 r. o ruchu cudzoziemców (Dz. U. R. P. Nr. 5, poz. 49, z r. 1929), winny być załatwione 4 tygodni, a Minister Spraw Wewnętrznych na obszar całego Państwa i na czas do 3-ch miesięcy, poczem zakaz ten może być przezeń przedłużony.

§ 53. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 15. listopada 1929 r. i obowiązuje na całym obszarze Rzeczypospolitej.

Jednocześnie traci moc rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 15. grudnia 1928 r. o ruchu cudzoziemców (Dz. U. R. P. z 1929 r. nr. 5. poz. 49), co wszakże nie zwalnia cudzoziemców od odpowiedzialności karno-administracyjnej za niezastosowanie się do jego postanowień w czasie, gdy obowiązywało.

Minister Spr. Wewn.: Sławoj Składkowski.
Minister Spraw Zagran.: August Zaleski.

Powyższe rozporządzenie podaje do publicznej wiadomości.

Leszno, dnia 24-go lutego 1930 r.

STAROSTA POWIATOWY:

(-) Zenktelek.

L. dz. /30.-13. IV.

Ku uwadze ubezpieczonych na wypadek inwalidztwa i na starość.

Na podstawie przepisów ordynacji ubezpieczeniowej z dnia 19. lipca 1911 r. należy za pracowników fizycznych, zatrudnionych na obszarze b. dzielnicy pruskiej opłacać składki do ubezpieczenia inwalidowego. Składki opłaca się w ten sposób, że przy wypłacie zarobku wlepia się w kartę kwitową ubezpieczonego znaczek inwalidowy odpowiedniej klasy. Znaczek ten należy unieważnić datą ostatniego dnia czasokresu, za który jest przeznaczony. Znaczki inwalidowe (tygodniowe i kwartalne) sprzedawają Urzędy Pocztowe.

Zaległe składki do ubezpieczenia inwalidowego ulegają przedawnieniu po upływie dwóch lat od dnia, w którym winne być opłacone. Ubezpieczeni chcący uniknąć, aby składki, które pracodawca winien za nich opłacać, nie uległy przedawnieniu i, aby nie utracili nabytych praw do renty, winni sami dbać o to, aby pracodawcy opłacali składki regularnie.

Od zaległości ściąga Ubezpieczalnia Krajowa tytułem odsetek za zwłokę 2 proc. w stosunku miesięcznym a ponadto nakłada na pracodawców kary do wysokości 300 zł. Niezależnie od zapłaconej zaległości, kary i odsetek może Ubezpieczalnia Krajowa nałożyć na pracodawcę obowiązek zapłacenia kwoty w jedno- lub dwukrotnej wysokości stwierdzonej zaległości (§ 1488. Ordynacji ubezpieczeniowej).

Według § 1492. Ordynacji ubezpieczeniowej podlegają pracodawcy karze więziennej, jeżeli ubezpieczonym regularnie odciągali przypadającą na nich część ma znaczniki inwalidowe a kwot tych nie zużyli na ubezpieczenie inwalidowe.

Od 1. lipca 1925. obowiązują następujące składki: przy zarobku rocznym do 500,— zł znaczki klasy I. po 0,30 zł,
przy zarobku rocznym do 700,— zł znaczki klasy II. po 0,45 zł.

przy zarobku rocznym do 900,— zł znaczki klasy III. po 0,60 zł.

przy zarobku rocznym do 1.200,— zł znaczki klasy IV. po 0,75 zł,

przy zarobku rocznym ponad 1.200,— zł znaczki klasy V. po 0,90 zł.

Według postanowień § 751. ordynacji ubezpieczeniowej z dnia 19. lipca 1911 r. i § 22. statutu Ubezpieczalni Krajowej, Wydział ubezpieczeń od wypadków, zobowiązane są wszystkie przedsiębiorstwa podlegające ubezpieczeniu od wypadków w myśl § 537. i 538. tejże ordynacji prowadzić dokładne księgi płac. Zarząd Ubezpieczalni Krajowej przypomina przedsiębiorcom o ścisłym przestrzeganiu postanowień ordynacji i podaje do publicznej wiadomości, że winni prowadzić listy płac dla robotników i wykazy płac dla pracowników umysłowych według wzorów określonych rozporządzeniami Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 8. listopada 1928. (Dz. U. R. P. Nr. 96. poz. 847) i z dnia 10. grudnia 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 102. poz. 909). Należy zatem we wszystkich przedsiębiorstwach

prowadzić dla celów kontrolnych listy płac według wzorów określonych powyższymi rozporządzeniami, przyczem się zauważa, że prowadzenie wspomnianych list i wykazów płac odpowiada przepisom ordynacji ubezpieczeniowej z dnia 19. lipca 1911 r. a równocześnie czyni zadość wymogom § 1. rozporządzenia Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 8. listopada 1928 r. i 10. grudnia 1928 r. Zarząd Ubezpieczalni Krajowej polecił organom kontrolnym przeprowadzać szczegółową kontrolę i zwraca uwagę na przepisy karne za nieprzestrzeganie zarządzenia.

Leszno, dnia 28-go lutego 1930 r.

PRZEWODNICZĄCY:

w z. Barski, Asesor.

L. dz. 502/29. 14. V.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 6-go grudnia 1924 r.

wydane w porozumieniu z Ministrem Przemysłu i Handlu, Ministrem Rolnictwa i dóbr Państwowych, Ministrem Pracy i Opieki Społecznej i Ministrem Kolei o obrocie szmatami.

Na podstawie pp. 1, 3, 12 i 24 art. 2 oraz art. 10. zasadniczej ustawy sanitarnej z dnia 19. lipca 1919 r. (Dz. U. R. P. Nr. 63 poz. 371) art. 11, 24 i 25 ustawy z dnia 25 lipca 1919 r. w przedmiocie zwalczania chorób zakaźnych i innych chorób, występujących nagminnie (Dz. U. R. P. Nr. 67 poz. 402) art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 1924 r. w przedmiocie pracy młodocianych i kobiet (Dz. U. R. P. Nr. 65 poz. 636), art. 4 i 5 ustawy przemysłowej (zbiór praw Państwa Rosyjskiego, t. XI, wyd. r. 1913), par. 25 i 26 austriackiej ustawy przemysłowej z dnia 15. marca 1883 r. (Dz. U. P. Nr. 39), par. 8 ustawy o zwalczaniu chorób zakaźnych z dnia 30 czerwca 1900 r. (Dz. U. Rzeszy Niemieckiej, str. 306) i § 35 ustawy przemysłowej z dnia 26 lipca 1900 r. (Dz. U. Rzeszy Niemieckiej, str. 871), zarządza się co następuje:

§ 1. Szmaty, t. j. strzępy materiałów włókienniczych, pochodzące z przedmiotów używanych, mogą być zbierane tylko do szczelnych worków, koszów lub skrzynek, a przewożone w większych ilościach tylko w szczelnym opakowaniu (worki, beły) lub w zakrytych specjalnych wozach. Zarówno opakowanie jak i wozy powinny być tego rodzaju, żeby je można z łatwością oczyścić i odkażić.

Wozy, worki, kosze i skrzynie należy zawsze utrzymywać w czystości; obowiązek ten ciąży na ich właścicielu.

Nie wolno pod żadnym pozorem przewozić szmat razem ze środkami spożywczymi i innymi przedmiotami, służącymi do bezpośredniego użytku ludzi.

§ 2. Szmaty nieodkażone, opakowane należyście, wolno przynosić lub przywozić jedynie do najbliższych miejsc czasowego przechowania (składow de-talicznych) lub do najbliższych składów hurtowych.

§ 3. Szmaty, przeznaczone do przewozu koleją na wszelką odległość, a drogą kołową na odległość dalszą, niż do najbliższego składu winny być uprzednio odkażone, ściśle opakowane i opatrzone znakiem zakładu odkażającego.

Jedynie fabryki, posiadające odpowiednie urządzenia do odkażania szmat, mogą sprowadzać w wagonach zaplombowanych szmaty ściśle opakowane i zewnętrznie odkażone pod warunkiem dostarczenia ich bezpośrednio do fabryk i odkażenia przed prze-róbką.

Ponadto w obu przypadkach do listu przewozowego winno być dołączone przez nadawcę świadectwo o dokonaniu odkażenia.

Sprawę przewozu, szmat z zagranicy, jako też przewozu przez terytorjum polskie, normują odnośne konwencje sanitarne.

§ 4. Na terenie objętym epidemją może władza administracyjna I-szej instancji w obrębie powiatu zabronić handlu szmatami, jako też ich wywozu, na czas nieprzekraczający 2 tygodnie. Władza administracyjna II-giej instancji może wydać taki zakaz odnośnie do całego województwa i na przeciąg czasu państwową. Nazwa dokumentu nie wpływa na jego ważność.

Nie wolno zbierać i wprowadzać do obrotu szmat, co do których istnieje pewność lub uzasadnione podejrzenie, że są one zanieczyszczone wydzielinami lub wydalaminami osób chorych.

§ 5. Zebrane szmaty winny być bezzwłocznie dostarczone do miejsc czasowego lub stałego ich przechowania. Nie wolno ich przechowywać w pomieszczeniu mieszkalnym, ani też w pomieszczeniu bezpośrednio z niem połączonym.

Pomieszczenia, przeznaczone do składania szmat, nie mogą służyć jako miejsce spożywania posiłku, nie wolno w nich też sypiać.

§ 6. Miejscem czasowego przechowywania zebranych szmat (skład detaliczny) może być tylko specjalny plac, położony w dzielnicy mało zaludnionej w odległości co najmniej 50 mtr. od zabudowań mieszkalnych.

§ 7. Na placach tych mogą się znajdować tylko:

1) szopa o szczelnych ścianach, dachu i podłodze, dobrze oświetlona i przewietrzona,

2) wozy lub skrzynie do składania szmat, ścielone zbite z desek o gładkiej powierzchni, osmolowane z zewnątrz i z wewnątrz i opatrzone pokrywą, ścielone przylegającą.

3) pomieszczenie dla osoby, odbierającej szmaty.

Pomieszczenie to nie może służyć za mieszkanie, powinno być zaopatrzone w umywalnię z wodą bieżącą, mydło, ręcznik, fartuchy i zapas środków odkażających zarówno dla osób, przynoszących szmaty, jak i osoby odbierającej, a również do odkażania powierzchni worków, koszów lub skrzynek, w których szmaty są przenoszone.

Plac taki powinien być zabrukowany i odgródzony szczelnym parkanem wysokości co najmniej 2 mtr.

§ 8. Na placach, służących do czasowego przechowywania szmat, nie wolno dokonywać ich sortowania. Każdorazowa ilość przechowywanych szmat nie może przekraczać objętości jednego wagonu dziesięciotonnego.

§ 9. Hurtowe składy szmat, t. j. miejsca sortowania ich i stałego przechowywania mogą się znajdować tylko w trwale zbudowanych domach murowanych lub drewnianych w odległości co najmniej 100 mtr. od budynków mieszkalnych.

§ 10. Hurtowy skład szmat powinien posiadać część brudną, zawierającą co najmniej pomieszczenie do przyjmowania szmat od dostawców oraz część czystą, zawierającą co najmniej pomieszczenia do sortowania i pakowania odkażonych szmat i pomieszczenie do przechowywania gotowego towaru.

Część brudna nie powinna posiadać bezpośredniego połączenia z częścią czystą budynku.

Pozatem w budynku takim powinny się znajdować: komora odkażająca i ubieralnia dla pracowników.

Komora odkażająca powinna być tak urządzona, aby do jej wnętrza był dostęp zarówno od strony brudnej, jak i czystej budynku.

§ 11. Wszystkie pomieszczenia w hurtowym składzie szmat powinny mieć wysokości co najmniej 3 mtr. a ściany gładkie, czyste w miarę potrzeby bielone wapnem. Pomieszczenia te muszą być widne, przestronne, dobrze przewietrzane i codziennie dokładnie oczyszczane. Okna w tych pomieszczeniach winny być opatrzone gęstą siatką drucianą, uniemożliwiającą dostania się much do wnętrza.

Pomieszczenia do sortowania i pakowania szmat powinny zawierać co najmniej 15 mtr. sz. na jednego pracownika.

W tych miejscach, gdzie przy sortowaniu lub pakowaniu wytwarza się większa ilość kurzu, powinny być zastosowane urządzenia odkurzające.

§ 12. We wszystkich pomieszczeniach składu podłogi powinny być z materiału nieprzepuszczalnego o gładkiej powierzchni.

W ubieralni należy umieścić wieszaki oddzielnie na zwykłą odzież pracowników, oddzielnie na odzież noszoną przy pracy, przyczem oddzielnie dla pracow-

ników części brudnej i pracujących w części czystej, pozatem umywalnia z wodą bieżącą oraz zapas ręczników, mydła i środków odkażających.

§ 13. Odzież zwierzchnia, noszona przez pracowników przy pracy, powinna się składać z białego fartucha z rękawami, ściśle przylegającego do szyi i nadgarstków oraz z czapki białej na głowie.

Odzież ta powinna być utrzymywana w czystości i pozostawać po pracy w składzie (ubieralni).

§ 14. Zarówno przy zbieraniu szmat, jako też na miejscach czasowego przechowania (placach) i w składach nie wolno zatrudniać dzieci i osób młodocianych. Nie wolno również zatrudniać osób posiadających rany lub dotkniętych chorobami skórno-śluzicowymi twarzy oraz obciążonych otwartą gruźlicą płuc.

Osobom, zajmującym się zbieraniem szmat, zatrudnionym na placach względnie w składach, nie wolno równocześnie pracować przy wyrabianiu artykułów spożywczych, ani też uprawiać handlu temi artykułami.

§ 15. Na otwarcie składu lub placu należy uzyskać w b. dzielnicach: rosyjskiej, austriackiej pozwolenie właściwej władzy przemysłowej według obowiązujących tam ustaw przemysłowych, a w b. dzielnicy pruskiej władzy administracyjnej I. instancji, która zasięga opinii władz samorządowych i po sprawdzeniu na miejscu przez specjalną komisję, delegowaną przez władzę administracyjną I. instancji, czy plac lub skład odpowiada wymaganiom niniejszego rozporządzenia. W skład tej komisji wliczają się również właściwy inspektor pracy.

§ 16. Wszystkie nowo utworzone miejsca czasowego przechowania i składy szmat muszą bezwzględnie odpowiadać wymaganiom niniejszego rozporządzenia.

Miejsca czasowego przechowywania i składy szmat już istniejące powinny w ciągu 6 miesięcy od dnia ogłoszenia niniejszego rozporządzenia przystosować swe urządzenia do jego wymagań, w przeciwnym razie ulegną one zamknięciu aż do czasu uporządkowania.

W drodze wyjątku może władza administracyjna II. instancji zezwolić na dalsze istnienie zakładu, wykazującego drobne usterki, o ile zakład ten naogół odpowiada wymaganiom niniejszego rozporządzenia.

§ 17. Winał przekroczenia przepisów niniejszego rozporządzenia ulegną karze w myśl obowiązujących miejscowo przepisów karnych.

§ 18. Rozporządzenie niniejsze powinno być wywieszane na widocznym miejscu w każdym pomieszczeniu w składzie szmat, jako też w miejscach tymczasowego ich przechowywania.

§ 19. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje z dniem ogłoszenia.

Z dniem tym traci moc obowiązującą wszelkie zarządzenia, z nim sprzeczne.

Minister Spraw Wewnętrznych: Ratajski

Minister Przemysłu i Handlu: Józef Kiedroń

Minister Kolei: Tysza

Minister Rolnictwa i Dóbr Państw.: Janicki

Minister Pracy i Opieki Społecznej: F. Sokal.

Powyższe rozporządzenie podaje do wiadomości i ścisłego przestrzegania.

Leszno, dnia 1-go marca 1930 r.

Starosta Powiatowy: (—) Zenkteler.
L. dz. 1416/30-2-IV.

Na polach gminy Wijewo, będzie od 13 marca 1930 r. wyłożona

TRUCIZNA

celem tępienia plagi myszów, na przeciąg 14 dni, w myśl rozporządzenia policyjnego z dnia 7. 1. 1914 r.

Dz. U. Wojew. (Amtsblatt) 1914 r. str. 595, poz. 1089.

Wijewo, dnia 10 marca 1930 r.

Wójt (—) Wojciechowski